

info

45

Seria a II-a, nr. 4 / 2015, anul XII

Nord-Est

Buletin informativ al Agenției pentru Dezvoltare Regională Nord-Est

Programul Operațional Regional. Punct și de la capăt.

Peste 100 de persoane au participat în data de 25 noiembrie 2015, la Piatra Neamț, la conferința regională "REGIO – investițiile pentru dezvoltare locală continuă", organizată de Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est.

Evenimentul a reunit reprezentanți ai Autorității de Management, ai Organismului Intermediar, beneficiari și consultanți care au fost implicați în implementarea Programului Operațional Regional 2007-2013 și care au folosit această oportunitate pentru a împărtăși impresii, informații utile și lecții învățate pe parcursul derulării programului.

Prezentările susținute de DI Ionuț Trincă, consilier AM POR, DI Pietro Elisei, Director URBASOFIA București și DI Iulian Cucoș, Universitatea Tehnică Gheorghe Asachi Iași au adus pragmatism conceptelor de dezvoltare urbană și eficiență energetică, atât de populare pentru perioada 2014-2020. Ca testimoniale, DI Nicolai Burghilea, Director OI Nord-Est, a prezentat rezultatele Programului Operațional Regional în regiunea noastră, iar Primăria Iași și Primăria Suceava au împărtășit experiența lor în calitate de beneficiari, reprezentanți ai Polului de Creștere și, respectiv, ai Polului de Dezvoltare Urbană.

În cifre, situația Programului Operațional Regional 2007 – 2013 în Regiunea Nord-Est, se prezintă astfel: pe o alocare financiară în valoare de **703,9 milioane Euro**, au fost depuse în regiunea noastră **1521 cereri de finanțare**, care solicită o finanțare nerambursabilă în valoare de peste **1,4 miliarde Euro**. Au fost semnate **617 contracte de finanțare**, care utilizează aproximativ **800 milioane Euro** finanțare nerambursabilă. Gradul de absorbție realizat până în acest moment este **78%** din valoarea alocată.

"Încă nu este un moment de bilanț propriu-zis, întrucât pe finalul acestui an și chiar în prima parte a anului viitor mai sunt eforturi de făcut pentru închiderea în bune condiții a Programului. În schimb, a fost o oportunitate de a adresa partenerilor noștri invitația la o colaborare mai strânsă pentru exercițiul financiar viitor și de a atrage atenția asupra noutăților pe care acesta le va aduce: sistemul electronic de depunere și gestionare a proiectelor – My SMIS 2014, o nouă legislație în domeniul achizițiilor publice, dar și o corelare mai eficientă a investițiilor, pentru a asigura un impact cât mai mare al utilizării fondurilor" a declarat Vasile Asandei, Director General ADR Nord-Est.

continuare

Și pentru că efortul acestei mari echipe care a conlucrat pentru succesul REGIO, merită răsplătit, **CAMPIONII REGIO ÎN NORD-EST** și-au primit binemeritatele trofee. Nominalizările la secțiunea proiecte au avut în vedere finalizarea implementării tuturor acțiunilor planificate, îndeplinirea indicatorilor de rezultat, relevanța proiectului față de obiectivul Programului, impactul generat asupra comunității, iar la secțiunea beneficiari au fost avute în vedere proactivitatea, inovarea și parteneriatul. Sistemul de votare a fost deschis publicului larg și s-a făcut în baza unui chestionar online în perioada 12-23 noiembrie 2015.

Lista câștigătorilor la concursul **Campionii REGIO Nord-Est 2007 – 2013:**

1. Cel mai mândru oraș, prin REGIO transformat:

1. **Municipiul Iași** – Pol de Creștere Regiunea Nord – Est – premiu special

2. Drumurile noastre toate

Reabilitarea și modernizarea Drumului Județean Iași – Botoșani
(Consiliul Județean Iași)

4. Din grijă pentru oameni

Modernizarea Centrului rezidențial pentru bătrâni și persoane cu nevoi speciale Geana, **FUNDAȚIA UMANITARĂ GEANA, Vama, Suceava**

2. Municipii reședință de județ - **Municipiul Piatra Neamț**

3. Municipii - **Municipiul Pașcani**

3. Însănătoșire grabnică

Modernizarea Ambulatoriului Integrat al Spitalului de Recuperare
"Sf. Gheorghe" Botoșani (Primăria Municipiului Botoșani)

5. 112? Aici REGIO Nord-Est

Premiu special pentru Asociația de Dezvoltare Intercomunitară
EURONEST

Regio
PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Investim în viitorul tău! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și cofinanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European de Dezvoltare Regională.

www.inforegio.ro | www.inforegionordest.ro

6. Școala te face om. Regio îți face școala

Campus școlar la Grupul Școlar "Demostene Botez", Comuna Trușești
Premiu special:
Reabilitarea și modernizarea Campusului "Tudor Vladimirescu"

8. Mic întreprinzător, dar cu ambiții mari

SC ARHIVARUL SRL, Suceava

10. Bucuroși de oaspeți

1. Structuri de cazare
Hotelul Central Plaza, Piatra Neamț

11. Cea mai activă Unitate Administrativ Teritorială

Primăria Municipiului Iași

13. Cea mai eficientă organizație non-guvernamentală

Fundația Umanitară Geana, Vama, Suceava

7. Antreprenor dezvoltator

Centrul de Sprijinire și Dezvoltare a Afacerilor IDEO, SCTESTER SRL Iași

9. Din ruine – strălucire

Cetea de Scaun a Sucevei, Consiliul Județean Suceava

2. Structuri de agrement
Centrul de agrement "Popasul Domnesc", Șcheia, Suceava

12. Cea mai inovativă societate comercială

SC ADSERVIO SOCIAL INOVATION SRL, Iași

14. Cel mai de succes parteneriat

Consiliul Județean Iași și Primăria Municipiului Iași
– Reabilitarea Mănăstirii Golia

Regio
PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Investim în viitorul tău! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și cofinanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European de Dezvoltare Regională.

www.inforegio.ro | www.inforegionordest.ro

Povestea municipiului Pașcani a fost schimbată prin REGIO

Municipiul Pașcani a implementat, începând din anul 2010, Planul Integrat de Dezvoltare Urbană (PIDU), finanțat prin Axa prioritară 1 a Programului Operațional Regional 2007-2013, care vizează îmbunătățirea calității vieții cetățenilor prin accesibilitate, mobilitate și creșterea siguranței.

Cele patru proiecte componente ale PIDU, finalizate deja, au o valoare totală de 28.757.756 lei, din care 20.900.337 lei asistență financiară nerambursabilă și își propun să rezolve atât problemele legate de infrastructura rutieră, infrastructura socială, cât și aspectele ce țin de estetică urbană.

Planul Integrat de Dezvoltare Urbană a municipiului Pașcani include 4 proiecte:

1. Reabilitarea infrastructurii de străzi și a pietonalului
2. Amenajarea parcului în Municipiul Pașcani
3. Reabilitarea, modernizarea și dotarea cu echipamente specifice a centrului social
4. Creșterea siguranței și prevenirea criminalității în zona de acțiune a municipiului Pașcani prin achiziționarea de echipamente specifice și amenajarea unui centru de supraveghere

Reabilitarea a 5 străzi urbane, realizarea de trotuare noi, asigurarea corespunzătoare a scurgerii apelor pluviale, au condus la eficientizarea condițiilor de trafic, la diminuarea disparităților de accesibilitate și interconectivitate între zona de vale și cea de deal a municipiului, iar reabilitarea zonei pietonale (esplanada Cuza Vodă) precum și achiziționarea mobilierului urban contribuie la îmbunătățirea gradului de atractivitate a orașului, la creșterea calității vieții și la crearea de noi locuri de muncă.

În parcul central municipal au fost amenajate alei pietonale, fântâni și spații verzi, iar mobilierul urban și dotările achiziționate completează într-un mod estetic și atractiv imaginea de ansamblu a Pașcaniului modernizat. Locurile de joacă pentru copii cu vârste cuprinse între 3 și 12 ani, terenul pentru odihna persoanelor în etate sau a persoanelor ce însoțesc copii, precum și terenurile pentru diverse activități sportive, fac din Parcul Municipal o destinație preferată pentru petrecerea timpului liber, pentru toate grupele de vârstă.

Atenți și la nevoile persoanelor vulnerabile, reprezentanții municipalității pășcănene au implementat și intervenții comunitare pentru dezvoltarea serviciilor de plasament în zona de acțiune urbană, prin reabilitarea, modernizarea și dotarea cu echipamente specifice a Centrului de plasament „Mihail Sadoveanu”.

Sistemul stradal de supraveghere, finanțat prin REGIO, are drept obiectiv creșterea siguranței și prevenirea criminalității în municipiul Pașcani. Acest sistem vine în întâmpinarea autorităților ce au ca obiectiv asigurarea ordinii și liniștii publice, paza și protecția obiectivelor de interes public, precum și a celor care desfășoară activități de combatere a criminalității, ceea ce a condus la scăderea semnificativă a infracționalității în zonele acoperite, lucru dovedit statistic.

Acesta este alt exemplu elocvent în care o comunitate aplică o viziune de dezvoltare integrată și, cu sprijinul finanțării obținute prin REGIO, reușește să contribuie semnificativ la dezvoltarea socio-economică a orașului și la creșterea nivelului de trai a locuitorilor.

Gabriela Bobeanu
Expert Biroul Regional de Informare

Regio
PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Investim în viitorul tău! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și cofinanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European de Dezvoltare Regională.

www.inforegio.ro | www.inforegionordest.ro

Plan de mobilitate urbană durabilă pentru Polul de Creștere Iași

Importanța unui sistem de transport european durabil și modernizat, ca bază pentru dezvoltare ulterioară și dimensiunea urbană a acestuia, au fost evidențiate de Comisia Europeană (CE) prin acordarea unei atenții deosebite acestui element în Strategia Europa 2020 pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. În acest context, pentru a se asigura o traiectorie sustenabilă a dezvoltării zonelor urbane europene, Comisia a solicitat țărilor membre participarea la realizarea unei mobilități urbane competitive în vederea utilizării eficiente a resurselor.

România a subscris acestui demers, Guvernul României și Comisia Europeană convenind că este prioritară dezvoltarea planurilor de mobilitate urbană durabilă (PMUD). Pentru dezvoltarea unui cadru suport al proiectelor de transport urban ce urmează a fi finanțate prin Programul Operațional pentru Dezvoltare Regională 2014-2020, în aprilie 2014, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice a încheiat un acord cu Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) și a fost lansată o licitație privind elaborarea Planurilor de mobilitate urbană durabilă pentru cei 7 poli de creștere stabiliți conform HG 998/2008: Brașov, Cluj-Napoca, Craiova, Iași, Ploiești și Timișoara și pentru aglomerația București-Ilfov.

Pentru Polul de Creștere Iași, câștigătorul desemnat a fost un consorțiu germano-român, din a cărui componență fac parte PTV Transport Consult GmbH (Germania), Transport Technologie-Consult Karlsruhe GmbH (TKK) (Germania), PTV Planung Transport Verkehr AG (Germania) și SEARCH CORPORATION SRL (Romania).

Planul de mobilitate urbană este complementar planului urbanistic general (P.U.G.) și strategiei integrate de dezvoltare urbană, fiind instrumentul de planificare strategică teritorială prin care este corelată dezvoltarea spațială a localităților și a zonei metropolitane a acestora cu nevoile de mobilitate și transport ale indivizilor și afacerilor din orașe și din împrejurimile lor. Pentru atingerea acestui deziderat sunt utilizate modele matematice prin intermediul unui program software de simulare.

Ca primă etapă de elaborare a PMUD, în paralel cu o analiză atentă a tuturor studiilor și planurilor existente la nivelul Polului de creștere, a fost demarată o campanie de colectare de date statistice care să fie utilizate în crearea și dimensionarea corectă a modelelor matematice de analiză a traficului în zona metropolitană. Acesta s-a dovedit un proces extrem de laborios, care a necesitat un timp îndelungat, din cauza faptului că mulți din indicatorii necesari au fost greu sau deloc identificați în statisticile oficiale, colectarea lor depășind capacitatea administrativă sau preocuparea de monitorizare a lor la nivelul administrațiilor locale a membrilor Zonei Metropolitane sau a agenților economici care activează în zona metropolitană. Aceasta a fost o prima etapă a elaborării planului, care a cuprins inclusiv colectarea de date din trafic sau aplicarea de chestionare în rândul populației, anchetele în gospodării oferind date comportamentale necesare pentru diferite elemente ale modelului (frecvențele lanțurilor de activități pe segmentul de cerere, profilurile de timp ale cererii de trafic pe parcursul unei zile, distribuția distanțelor de călătorie, numărul de călătorii în funcție de scopul acestora și distribuirea pe moduri de transport, etc), pentru acest demers fiind selectat un eșantion de 1% din populație.

În iulie 2015, consultanții au transmis un prim draft al modelului de transport și metodologia de prioritizare a proiectelor care a cuprins, pe lângă o analiză a datelor colectate, și modelarea rețelei de transport, dezvoltarea unui model al cererii de călătorie, atât pentru persoane, cât și pentru mărfuri, precum și calibrarea acestui model în vederea identificării unui echilibru între datele comportamentale de intrare, rezultate din anchetele în gospodării, pe de o parte, și datele obținute din măsurătorile de trafic, pe de altă parte.

La un an de la prima întâlnire de lucru a reprezentanților consorțiului câștigător cu Comitetul de Coordonare al Proiectului (format din reprezentanții administrației publice locale - Primăria Municipiului Iași și ai Consiliului Județean Iași, reprezentanții operatorilor de transport local publici și privați și ai Coordonatorului Polului de Creștere Iași din cadrul Agenției pentru Dezvoltare Regională Nord-Est), în luna octombrie 2015, a fost propusă prima versiune a raportului, conținând dezvoltarea scenariilor privind măsurile și proiectele posibile pentru operaționalizarea PMUD. Acesta, plecând de la analiza situației existente, a modelului de transport, de la evaluarea impactului actual al mobilității și de la viziunea de dezvoltare, propunea direcții de acțiune și proiecte de dezvoltare structurate pe 3 scenarii (de baza (1), de optimizare a rețelei de transport existente (2) și unul orientat pe un transport public puternic și pe politici severe pentru un transport durabil (3)).

Structurat pe 3 perioade de intervenție – 2016-2018, 2019-2023 și 2024-2030, planul de intervenție prevăzut de forma finală a PMUD prevede investiții totale de cca 375 milioane euro în domenii precum structura instituțională și întărirea capacității administrative, transportul public -integrat, eficient și accesibil, încurajarea deplasărilor cu bicicleta, rețeaua rutieră/stradală - utilizarea eficientă a spațiului public, reorganizarea circulației, îmbunătățirea siguranței și a condițiilor de mediu, implementarea unei politici de parcare eficiente și integrate, intermodalitate, managementul mobilității, logistica urbană, sporirea integrării între planificarea urbană și a transporturilor în zone cu nivel ridicat de complexitate.

Adrian Medeleanu
Consilier Compartimentul Coordonator Pol de Creștere Iași

Regio
PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Investim în viitorul tău! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și cofinanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European de Dezvoltare Regională.

www.inforegio.ro | www.inforegionordest.ro

Realizarea obiectivelor uniunii energetice la nivel local

În februarie 2015, Comisia Europeană a adoptat un nou pachet privind uniunea energetică, incluzând o strategie pentru înființarea unei uniuni energetice rezistente, combinată cu o politică prospectivă în domeniul schimbărilor climatice. DG Politică Regională și Urbană s-a implicat activ în elaborarea pachetului privind uniunea energetică și, prin programele sale de investiții, va avea un rol esențial în implementarea economiei cu emisii scăzute de dioxid de carbon în Europa.

Noua strategie conține cinci dimensiuni strâns interconectate și reciproc consolidate ale politicii:

- Securitate energetică
- Piață energetică internă pe deplin integrată
- Eficiență energetică
- Decarbonizarea economiei
- Cercetare, inovare și competitivitate

În aceste domenii, politica de coeziune are un rol major în atragerea de investiții adecvate și poate asigura un sprijin esențial la nivel local. Principala contribuție constă în **creșterea finanțării** alocate economiei cu emisii scăzute de dioxid de carbon, intensificarea utilizării **instrumentelor financiare**, sporirea **asistenței tehnice** și **consolidarea capacității** pentru sprijinirea statelor membre și a regiunilor în dezvoltarea și implementarea unor proiecte adecvate.

Prin intermediul programelor operaționale ale statelor membre, adoptate pentru perioada 2014-2020, au fost alocate aproximativ **39 de miliarde de euro** pentru investițiile destinate reducerii emisiilor de dioxid de carbon, reprezentând **de două ori mai mult** decât în perioada de programare anterioară. Economia cu emisii scăzute de dioxid de carbon include atât investiții în **energia durabilă** (eficiență energetică, energie din surse regenerabile și rețele de distribuție inteligentă), cât și în **mobilitatea urbană** multi-modală, inclusiv în activitățile conexe de cercetare și inovare. Totodată, sunt alocate fonduri pentru **decarbonizarea transporturilor** și pentru un transfer modal, precum și pentru infrastructura energetică inteligentă.

În cadrul investițiilor în energia durabilă, se acordă o atenție deosebită **eficienței energetice**, în special în sectorul clădirilor de locuințe sau al celor publice (ori al altor infrastructuri publice), precum și în sectorul întreprinderilor, cu precădere al IMM-urilor. Sunt alocate fonduri importante pentru investițiile în energia din surse regenerabile, în cogenerarea de înaltă eficiență sau în termoficare, precum și în rețelele inteligente de distribuție.

Totodată, sunt sprijinite investițiile în **infrastructura** dedicată distribuției inteligente de energie electrică și gaze, în sistemele de stocare și transport de energie, în special în regiunile mai puțin dezvoltate. O astfel de infrastructură trebuie să contribuie la dezvoltarea unor **sisteme inteligente** și să fie complementară cu investițiile pentru sprijinirea trecerii la o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon.

Finanțarea din cadrul politicii de coeziune sprijină, de asemenea, decarbonizarea sectorului transporturilor, acesta devenind mai eficient din punct de vedere energetic și înregistrând un transfer modal. Investițiile vor fi orientate în mod deosebit către transportul urban multi-modal durabil, transportul feroviar, căile navigabile, facilitarea deplasărilor multi-modale, sistemele inteligente de transport, vehiculele publice mai ecologice și combustibilii alternativi.

Sursele private de finanțare sunt preconizate să acopere cea mai mare parte a investițiilor din domeniul energetic, având în vedere că, de cele mai multe ori, proiectele generează venituri din vânzarea de energie din surse regenerabile sau conduc la reducerea facturii la energie electrică prin investiții în eficiența energetică. În cazurile în care sponsorii proiectelor nu pot atrage suficiente fonduri de pe piață sau dacă proiectele nu reușesc să ramburseze pe deplin investiția, se poate acorda sprijin public.

Pentru o mai bună utilizare a volumului redus de **fonduri publice**, se recurge tot mai mult la **instrumentele financiare**. Planul de investiții al Comisiei prevede că aproximativ 20% din investițiile în proiectele destinate reducerii emisiilor de dioxid de carbon vor fi sprijinite prin intermediul instrumentelor financiare.

Regio
PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Investim în viitorul tău! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și cofinanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European de Dezvoltare Regională.

www.inforegio.ro | www.inforegionordest.ro

Grație sprijinului asigurat prin împrumuturi, garanții și capital propriu, finanțarea UE impulsionează atragerea de fonduri suplimentare din surse publice sau private. Un alt avantaj al instrumentelor financiare, în special al împrumuturilor și al capitalului propriu, este acela că, în virtutea caracterului lor reînnoibil, acestea pot oferi sprijin cu mult după încheierea perioadei de programare. **Granturile** pot fi în continuare folosite în vederea suplimentării sprijinului, de exemplu, pentru renovarea în profunzime a clădirilor, pentru a depăși cerințele minime legale privind performanța energetică, precum și pentru dezvoltarea de tehnologii inovatoare sau pentru soluționarea problemelor sociale.

Totuși, este esențial ca statele membre și regiunile să asigure că finanțarea publică nu vine să înlocuiască, ci mai degrabă să suplimenteze și să mobilizeze investițiile private.

Autoritățile de management sunt încurajate să analizeze posibilitatea unei utilizări sporite a instrumentelor financiare, în sensul unui impact mai notabil. În vederea sprijinirii implementării acestora, se poate recurge la instrumentele deja disponibile, printre care instrumentul financiar destinat creditelor pentru eficiență energetică și energii regenerabile din sectorul construcțiilor rezidențiale și „creditul pentru renovare”.

Necesitățile investiționale din domeniul energiei sunt uriașe, iar scopul ultim al politicii este acela de a asigura soluții în fața disfuncționalităților

pieței, care să ducă la **crearea de piețe viabile**. În același timp, trebuie luat în calcul obiectivul general al politicii de coeziune referitor la coeziunea economică, socială și teritorială. Pe parcursul îndelungatei sale experiențe în materie de gestionare a dezvoltării regionale la nivelul Europei, Comisia a creat un rezervor de cunoștințe regionale și locale, fiind cea mai indicată să ofere o abordare integrată a politicilor.

Vizând obiectivele principale ale uniunii energetice, investițiile din cadrul politicii de coeziune vor contribui la **scăderea importurilor costisitoare de energie, la diversificarea surselor noastre energetice, la combaterea penuriei energetice și la reducerea emisiilor**, sprijinind totodată crearea de locuri de muncă și întreprinderile mici și mijlocii. Mai mult, investițiile în domeniul energiei vor susține creșterea regională și vor genera oportunități de afaceri pentru multe întreprinderi, inclusiv pentru IMM-uri din sectorul construcțiilor. Astfel, politica de coeziune va contribui la toate cele cinci dimensiuni ale uniunii energetice.

Sursa: Revista Panorama Inforegio nr.54

Ramona Tanasă
Expert Biroul Cooperare Externă

Regio
PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Investim în viitorul tău! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și cofinanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European de Dezvoltare Regională.

www.inforegio.ro | www.inforegiondest.ro

Programul Orizont 2020: 16 miliarde de euro disponibili în perioada 2016-2017

Programul-cadru pentru cercetare și inovare al Uniunii Europene Orizont 2020 a lansat apelurile de propuneri de proiecte pentru perioada 2016-2017, vizând stimularea competitivității economiei europene. Domeniile pentru care se pot depune proiecte sunt: Tehnologia Informației (IT), Energie, Sănătate, Securitate, Infrastructuri de cercetare etc.

Pentru majoritatea apelurilor din programul Orizont 2020 este necesară identificarea a cel puțin alți doi parteneri de proiect din două țări diferite eligibile pentru apel, în acest mod fiind stimulată cooperarea între țările eligibile.

Pentru întreprinderi mici și mijlocii (IMM) din țările UE, există un instrument dedicat, **Instrumentul pentru IMM-uri**, în cadrul căruia un IMM poate participa individual, fără a fi necesară constituirea unui consorțiu.

Cei 4 pași pentru participarea în cadrul unui proiect Orizont 2020 sunt:

1. Primul pas este identificarea domeniului de interes potrivit nevoii de finanțare. Pe pagina oficială de Internet a Portalului Participanților Orizont 2020 (<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/index.html>), la secțiunea "Calls" – "H2020" se pot găsi toate apelurile deschise și se poate identifica domeniul de interes potrivit ideii de proiect.

2. Următorul pas presupune parcurgerea principalelor informații despre apel. Codul domeniului de interes, data de publicare, tipul acțiunii, dar și termenul limită pentru aplicare sunt menționate în prima parte a descrierii. Tipul acțiunii prezintă informații despre modul de participare (individual/în consorțiu), dar și despre procentul de finanțare nerambursabilă a cheltuielilor eligibile (70%/100%).

Este recomandat să se parcurgă cu atenție fiecare rând din descrierea apelului, pentru a confirma faptul că dezvoltarea propunerii de proiect este oportună.

3. În cadrul secțiunii "Topic description" trebuie verificat dacă obiectivele și impactul proiectului sunt în concordanță cu ceea ce consideră Uniunea Europeană că este finanțabil în cadrul acestui apel.

4. Ultimul pas – scrierea și depunerea proiectului. Aplicația se transmite exclusiv online, iar pentru depunere, este necesară crearea unui cont în cadrul Portalului Participanților și selectarea de pe pagina apelului a opțiunii "Start submission".

Pentru majoritatea apelurilor Orizont 2020 (cu excepția finanțărilor pentru întreprinderile mici și mijlocii din cadrul **Instrumentului pentru IMM-uri**) este necesară și parcurgerea unui pas suplimentar și anume, identificarea de potențiali parteneri. Începeți prin a contacta partenerii cu care ați colaborat până în prezent, potențiali parteneri cu care ați discutat anterior și utilizați, în paralel, motoarele de căutare disponibile ale UE, precum CORDIS.

Cele mai importante secțiuni în cadrul procesului de evaluare în vederea acordării finanțării sunt: **exelență** (obiective, legătura cu tema programului, descrierea provocării, abordarea, ambiții), **impact** (efecte preconizate, măsuri pentru a maximiza impactul) și **implementare** (planul de lucru, structura și procedurile de management, consorțiul, resurse angajate).

Fondurile nerambursabile din programul Orizont 2020 sunt în proporție de până la **70% sau 100%** (pentru Acțiuni de Inovare, Instrumentul pentru IMM-uri faza 2) sau **100%** (pentru Acțiuni de Cercetare și Inovare, Acțiuni de Coordonare și Suport) din valoarea cheltuielilor eligibile.

În cazul **Instrumentului pentru IMM-uri** faza 1 (verificarea fezabilității tehnice și de piață a ideii de proiect), finanțarea este de maximum 50.000 euro, dar nu mai mult de 70%.

Cheltuielile eligibile în cadrul Orizont 2020 sunt: costuri de personal, costuri de subcontractare, alte costuri directe (deplasări, amortizarea echipamentelor pe durata și în măsura utilizării acestora în proiect, alte bunuri și servicii, costuri de operare a infrastructurilor mari), costuri indirecte (rata forfetară este de 25% din valoarea costurilor directe eligibile). La toate aceste cheltuieli se adaugă, eventual, și costurile neeligibile.

Pentru mai multe informații privind programul Orizont 2020 și linia de finanțare – **Instrumentul pentru IMM-uri**, precum și o modalitate de identificare a unor parteneri viabili în cadrul proiectelor, puteți consulta centrele rețelei **Enterprise Europe Network**, prezentă și în Regiunea Nord-Est prin Centrul Enterprise Europe Network din cadrul ADR Nord-Est.

Pentru România și pentru Regiunea Nord-Est acest program este o mare provocare, dar și o oportunitate de a încuraja internaționalizarea afacerilor, prea puțin valorificată până în prezent.

Sursa: ec.europa.eu/programmes/horizon2020/

Lucian Sandu
Expert Birou Dezvoltarea Afacerilor

Regio
PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Investim în viitorul tău! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și cofinanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European de Dezvoltare Regională.

www.inforegio.ro | www.inforegionordest.ro

Portalul "Europa ta" - informații practice pentru cetățeni și întreprinderi din Uniunea Europeană

YOUR EUROPE HELP AND ADVICE ON YOUR LIFE, WORK, BUSINESS AND TRAVEL IN THE EU

 europa.eu/youreurope

Portalul „Europa ta” dezvoltat de Comisia Europeană oferă cetățenilor și întreprinderilor informații practice despre drepturile și oportunitățile de care beneficiază în UE. Conținutul său se referă la situații transfrontaliere concrete, cum ar fi cazul cetățenilor europeni care doresc să lucreze sau să studieze într-o altă țară europeană sau al întreprinderilor europene care intenționează să se mute sau să-și deschidă o nouă sucursală în altă țară a Uniunii.

Site-ul „Europa ta” a fost creat pentru a vă ajuta să vă desfășurați activitățile în alte țări europene evitând birocrația și eventualele probleme.

Cuprinde diverse informații privind drepturile fundamentale garantate de legislația Uniunii Europene și modalitățile de punere în aplicare a drepturilor în fiecare țară europeană. Informațiile de pe site sunt oferite de departamentele relevante ale Comisiei Europene și sunt completate de autoritățile din țările vizate.

Site-ul conține două mari secțiuni: cetățeni și întreprinderi. „Europa ta – Cetățeni” prezintă exemple bazate pe experiențe reale, trăite de cetățeni ai UE. Aici puteți găsi informații utile dacă, de exemplu, vă stabiliți, locuiți, studiați, munciți, faceți cumpărături sau, pur și simplu, călătoriți în alt stat membru. Secțiunea „Ghidul întreprinzătorului European” cuprinde informații de interes pentru mediul de afaceri, cum ar fi: înființarea unei întreprinderi într-o țară europeană, TVA și vamă, vânzări în străinătate, cerințe privind produsele, angajați, finanțare, contracte de achiziții publice, aspecte de mediu etc.

Site-ul „Europa ta” oferă informații în toate limbile oficiale ale UE: <http://europa.eu/youreurope/index.htm>.

Vizitați site-ul „Europa ta”!

Europa ta – Cetățeni: http://europa.eu/youreurope/citizens/index_ro.htm

Europa ta – Întreprinderi: http://europa.eu/youreurope/business/index_ro.htm

Cătălin Amarinei
Expert Biroul Regional de Informare

EMPOWERING – Consolidarea capacității autorităților publice locale de a elabora strategii energetice durabile integrate

Având în vedere preocupările permanente ale Agenției pentru Dezvoltare Regională Nord-Est privind promovarea energiei durabile, a achizițiilor publice eficiente energetic și folosirii energiei regenerabile, începând din 2016, ADR Nord-Est va fi parteneră în cadrul unui proiect dedicat orientării regiunilor partenere în proiect către o societate cu emisii scăzute de carbon, prin îmbunătățirea capacității reprezentanților regionali și a municipalităților de a elabora strategii și planuri de eficiență energetică integrate.

Proiectul aduce alături entități din 7 țări (Italia, Spania, România, Suedia, Croația, Ungaria, Grecia) și are drept obiectiv sprijinirea dezvoltării, îmbunătățirii, implementării și finanțării schemelor destinate strategiilor energetice integrate și a Planurilor de Acțiuni privind Energia Durabilă (PAED), aferente celor 78 de municipii implicate în proiect (membri vechi și noi ai Convenției Primarilor), prin exploatarea lecțiilor învățate prin schimburi transnaționale și activități de dezvoltare a capacității în domeniul procesului de planificare locală a energiei. De asemenea, proiectul va viza și crearea a 6 viziuni energetice regionale pentru orizontul 2050, conectând cele 78 PAED-uri și promovând investițiile în energie

durabilă prin elaborarea a 6 modele de instrumente financiare inovative.

Pe de altă parte, proiectul are în vedere și o componentă de schimb de experiență și bune practici în domeniul eficienței energetice la nivel transnațional prin scurte vizite de studiu ale autorităților publice și, mai important, are planificată acordarea sprijinului necesar, în vederea elaborării și/sau îmbunătățirii Planurilor de Acțiuni privind Energia Durabilă în cel puțin 5 municipii din fiecare regiune parteneră în proiect. De la nivelul Regiunii Nord-Est, vor fi implicate în proiect municipiile Botoșani, Moinești, Piatra Neamț, Suceava și Vaslui.

Proiectul are un buget total de 1.497.000 Euro, este finanțat integral din Programul Cadru de Cercetare și Inovare Orizont 2020, va avea o perioadă de implementare de 36 luni, iar liderul de proiect va fi Sviluppo Marche - Agenția pentru Dezvoltare a Regiunii Marche, Italia.

Ovidiu Savu
Expert Birou Cooperare Externă

Regio
PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Investim în viitorul tău! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și cofinanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European de Dezvoltare Regională.

www.inforegio.ro | www.inforegionordest.ro

SILVER TOURISM

Un proiect educațional dedicat turismului pentru seniori în Regiunea Nord-Est

Începând cu 1 noiembrie 2015, Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est a obținut finanțare pentru un proiect educațional inedit pentru sectorul turistic, elaborat de Centrul Regional de Studii Nord-Est. Proiectul a fost inițiat prin prisma preocupării permanente a acestui centru de educație și cercetare, de a dezvolta resursele umane din sectoarele cu potențial economic și de specializare inteligentă ale Regiunii Nord-Est, prin extinderea și creșterea calității ofertei programelor de formare profesională pe care acesta le oferă în domeniul dezvoltării regionale.

Proiectul a fost elaborat în colaborare cu Camera de Comerț și Industrie Badajoz (Spania), lider de proiect, precum și cu EUROMONTANA (Franța), Trusted Business Partners (Ungaria), Fundacion FUNDECYT - Parque Científico y Tecnológico de Extremadura (Spania) și Zavod Novi turizem (Slovenia).

Proiectul are un buget de aproape 300.000 de euro și a demarat în luna noiembrie 2015, având o durată de 2 ani.

SILVER TOURISM va defini un profil profesional specific, ce vizează crearea și dezvoltarea produselor turistice, adaptate la nevoile reale ale turismului pentru seniori. Acest proiect va dezvolta activități de cercetare privind modul de realizare a circuitelor, canalele și metodele de furnizare a informațiilor locale despre activitățile de divertisment, posibilitățile și infrastructura de transport, patrimoniu cultural, etc. Proiectul și-a fixat ca grup țintă: institute de formare profesională, IMM-uri din turism, companii care oferă servicii de consultanță pentru sectorul turistic și antreprenori din turism, printre altele.

Îmbătrânirea populației este o tendință pe termen lung, care schimbă dramatic societatea europeană. Conform estimărilor din Eurostat, numărul persoanelor de peste 65 de ani va ajunge la 28,7% din populația europeană (în 2013 a fost de 18,2%). Domenii cum ar fi sănătatea, ocuparea forței de muncă și de securitate socială sunt re-definite în prezent, în conformitate cu schimbările demografice, iar noțiunea de "Silver Economy" este în curs de dezvoltare. Această situație demografică are, de asemenea, un impact considerabil asupra creșterii cererii turistice. În acest fel, inițiative ale CE, cum ar fi "Europa, cea mai bună destinație pentru persoanele în vârstă", "Parteneriatul european pentru inovare privind îmbătrânirea activă și sănătoasă" sau "Calypso +" vor contribui la realizarea obiectivelor Strategiei Europa 2020. Europa oferă cel mai mare potențial ca sursă pentru călătorii în vârstă.

Sectorul turismului trebuie să înfrunte o redefinire a produselor, serviciilor și activităților sale pentru a angaja seniori, care nu mai sunt activi în câmpul muncii. Ca urmare a liniilor directoare ale "NEW SKILLS FOR NEW JOBS", proiectul SILVER TOURISM răspunde provocării de a contribui în domeniul educațional (formarea continuă), cu scopul de a dezvolta o nouă abordare pentru dezvoltarea abilităților / competențelor în acest domeniu, folosind metodologii inovatoare de tip OPEN EDUCATIONAL RESOURCES.

SILVER TOURISM va implica cercetarea unei game diverse de activități economice și chiar din cele cu potențial neutilizat în sectorul turismului. Excursiile organizate, informațiile locale, activitățile de agrement, de transport, de securitate, de biodiversitate, patrimoniul cultural și, desigur, sănătatea, sunt activități care beneficiază de o abordare integrată în

agenda de zi cu zi a organizațiilor implicate în turismul pentru seniori, dar nu trebuie să uităm că în multe dintre aceste activități, cetățenii pot contribui în mod decisiv pentru a face ca turistul să obțină o experiență deosebită.

Cele mai recente tendințe în conceptul de "destinație inteligentă" încorporează o viziune holistică, care integrează domenii cum ar fi: noile tehnologii (în special TIC), dezvoltarea durabilă și interacțiunea / integrarea vizitatorilor în mediul local. Acest lucru presupune ca IMM-urile și microîntreprinderile din sectorul turistic să adopte o abordare bazată pe cooperare, precum și pe sprijin extern pentru a identifica barierele, tendințele și oportunitățile în mediul lor local.

Silver Tourism va oferi o pregătire multidisciplinară într-un nou profil de competențe, "Silver Tourism Facilitator", acea persoană instruită să consilieze agenții economice din turism cu privire la crearea de noi produse și servicii, integrarea ofertei turistice, promovarea spiritului antreprenorial, precum și comunicarea eficientă a acestor cunoștințe către părțile interesate.

Principalul obiectiv profesional al acestor "facilitatori" va fi structurarea pachetelor turistice pentru a atrage turiștii seniori într-o anumită destinație turistică.

Trebuie luat în considerare faptul că sectorul turismului pentru seniori nu este omogen. Acest sector este compus din diferite sub-grupuri care au diferite situații de sănătate, capacități economice și comportamente diferite:

- 56-65 ani: grup care face parte din populația activă, în etapa de pre-pensionare, cu puțin timp liber, dar cu o putere de cumpărare bună. Starea de sănătate a acestui grup de vârstă este bună, în general.

- 66-75 ani: acest grup se caracterizează prin mai mult timp liber. Starea de sănătate a acestui grup este relativ bună. Capacitatea economică este variabilă pe straturi sociale. Modul de viață s-a schimbat în timpul acestui ultim secol, cu o creștere a dorinței de independență și activități sociale.
- 76-85 ani: acest grup are o lipsă totală de activități profesionale, cu un timp liber mare, dar cu un procent ridicat de dependență. Gradul de dependență are o influență asupra capacității lor economice, iar problemele cele mai importante sunt derivate din sănătate, singurătate și autonomie.
- + 85 ani: acest grup are o lipsă totală de activități fizice, cu o mobilitate limitată și o situație de dependență. Ei au nevoie de un sprijin familial important sau alte instituții specializate.

Pachetul de pregătire OER, care va fi dezvoltat în cadrul proiectului SILVER Tourism va fi susținut prin implementarea unui parteneriat strategic deschis și stabil la nivel european, care va servi la punerea în aplicare a unor inițiative comune de cercetare și formare profesională în domeniul turismului pentru seniori.

Pentru mai multe detalii, va rugăm să vă adresați Dnei Roxana Pintilescu, Director Centru Regional de Studii, e-mail: rpintilescu@adnorddest.ro, tel/ fax: 0233 222 432.

Roxana Pintilescu
Director Centru Regional de Studii Nord-Est

ADR Nord-Est pune la dispoziția sectorului turistic o platformă e-learning pentru eficiența energetică

Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est a prezentat în data de 3.12.2015, în cadrul conferinței internaționale de închidere a proiectului ECOTOUR, rezultatele obținute de un consorțiu format din 6 țări europene în domeniul educațional, pe tema eficienței energetice în turism.

Conferința a avut loc la Parcul Tehnologic din Extremadura, a reunit companii și agenții din sectorul turismului și energiei, precum Clusterul de Turism din Extremadura, Agenția pentru Energie Extremadura, Organizația Internațională de Standardizare (AENOR) și Federația de Turism Rural Extremadura.

În cadrul evenimentului, s-a lansat oficial în Spania platforma e-learning gratuită, care reunește rezultatele proiectului "Ecotour", un proiect dezvoltat de ADR Nord-Est împreună cu parteneri din România, Spania, Austria, Italia, Olanda și Finlanda: fundații universitare, institute de cercetare, autorități regionale, asociații turistice internaționale, furnizori și asociații de eficiență energetică. Instrumentul, care este accesibil pe www.ecotourplatform.com web, este o platforma de auto-învățare cu mai multe module de instruire pentru utilizarea rațională a energiei.

Conferința a inclus, de asemenea, o masă rotundă la care a fost discutată, între participanții la conferință, utilitatea practică a rezultatelor proiectului pentru sectorul turismului. Mai mult decât atât, conferința a servit pentru a introduce un profil profesional nou, cu un impact potențial deosebit în acest sector, MANAGERUL ENERGETIC ÎN TURISM. În acest sens, proiectul "Ecotour" a definit și structurat acest nou profil ocupațional și a prezentat importanța sa ca sursă de noi locuri de muncă.

Toate rezultatele acestui proiect, finanțat de Comisia Europeană prin "Programul de învățare pe tot parcursul vieții", Leonardo Da Vinci-Transfer de Inovație, sunt disponibile pentru companiile din regiune pe site-ul www.ecotourproject.com. Scopul este ca cel puțin 270 de manageri și tehnicieni din sectorul turistic să beneficieze de acest proiect, plus alți 180 de profesori și traineri din sectorul formării profesionale, din cele șase țări care alcătuiesc consorțiul.

Pentru mai multe detalii, puteți contacta echipa de proiect din cadrul Agenției pentru Dezvoltare Regională Nord-Est, coordonată de Dna Roxana Pintilescu, Director Centru Regional de Studii Nord-Est, e-mail: rpintilescu@adnorddest.ro

Roxana Pintilescu
Director Centru Regional de Studii Nord-Est

Perspective încurajatoare pentru colaborarea dintre Regiunea Nord-Est și SNN Olanda

Așa cum și-au asumat prin programul TAIEX, reprezentanții Alianței Provinciilor din Olanda de Nord (SNN) și ai Agenției pentru Dezvoltare Regională Nord-Est continuă colaborarea în vederea identificării celor mai potrivite instrumente de colaborare între aceste două regiuni cu un potențial important de dezvoltare complementară.

După vizita reprezentanților ADR Nord-Est în Olanda, care a avut loc în septembrie 2015, a venit rândul partenerilor olandezi să ia pulsul potențialului investițional și de colaborare, chiar în Regiunea Nord-Est. Astfel, în perioada 27-29 octombrie 2015, o delegație formată din DI Willem Reek, șeful Departamentului de Strategii SNN, și DI Luc Hulsman, a avut întâlniri de lucru cu stakeholderi din Regiunea Nord-Est, interesați să dea o notă concretă acestei colaborări. Întâlnirile inițiale au avut loc cu reprezentanții echipei de management ai ADR Nord-Est și au continuat cu reprezentanți ai mediului academic din Iași (Universitatea Tehnică Gheorghe Asachi, Universitatea Alexandru Ioan Cuza și Universitatea de Medicină Veterinară "Ion Ionescu de la Brad"), ai mediului public și privat în Vaslui (Consiliul Județean Vaslui, Ferma Vinicolă Averești) și ai mediului public în Neamț (Consiliul Județean Neamț și Primăria Piatra Neamț).

Echipa olandeză a apreciat faptul că ADR Nord-Est atrage în proiectele de dezvoltare economică a regiunii, atât mediul academic, cât și autoritățile locale, dar, în special, au apreciat legăturile strânse cu mediul privat, fapt care poate grăbi semnificativ dezvoltarea regiunii și stabilirea parteneriatelor internaționale. Sugestiile concrete nu au întârziat să apară din partea experților olandezi, câteva dintre propunerile lor fiind:

- utilizarea eficientă a resurselor din regiune – exemplu producția secundară în agricultură și exploatarea masei lemnoase cu resturi de exploatare zero, precum și identificarea soluțiilor cele mai bune de exploatare care să maximizeze profitul financiar și, în același timp, să contribuie la dezvoltarea comunității limitrofe exploatării;
- au fost menționați potențiali parteneri ce ar putea fi propuși din partea SNN: centre de inovare, Philips Living Lab, clustere, companii olandeze cu produse și/sau servicii în portofoliu care pot răspunde nevoilor regiunii.

Pentru perioada următoare, au fost de comun acord stabilite o serie de obiective:

1. Elaborarea unei strategii de cooperare pe termen lung;
2. Stabilirea obiectivelor și planului de acțiuni pe termen scurt pentru dezvoltarea parteneriatului pas-cu-pas și pentru a putea monitoriza rezultatele acțiunilor/obiectivelor intermediare până la atingerea obiectivelor generale;
3. Selectarea partenerilor de lucru, respectiv experți cu capacitate de învățare și care vizează dezvoltarea comunității din care fac parte;
4. Identificarea și implicarea în programul de cooperare a partenerilor de tip „agenți ai schimbării”, care pot învăța și transmite mai departe ceea ce au învățat din workshopurile realizate de ADR NE împreună cu SNN, din sesiunile de vizită a „experților”, precum și din alte acțiuni întreprinse în cadrul Programului.

Gabriela Bobeanu
Expert Biroul Regional de Informare

Colectivul de redacție

info
Nord-Est

Gabriela Macoveiu	Gabriela Bobeanu	Lucian Sandu
Georgeta Smădu	Ramona Tanasă	Laura Livezeanu
Roxana Pintilescu	Cristina Ferman	Cătălin Amarinei
Adrian Medeleanu	Ovidiu Savu	

ADR®
Agenția pentru Dezvoltare Regională
N O R D - E S T

Agencia pentru Dezvoltare Regională Nord-Est
Str. Lt. Drăghescu, nr. 9, cod 610125
Piatra-Neamț, județul Neamț
Telefon: 0233 218071; Fax: 0233 218072
admordest@admordest.ro; www.admordest.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

FONDUL EUROPEAN
PENTRU DEZVOLTARE REGIONALĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE
ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

Instrumente Structurale
2007-2013

Regio
PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Investim în viitorul tău! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și cofinanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European de Dezvoltare Regională.

Titlul proiectului: Sprijin acordat Organismului Intermediar din cadrul ADR Nord-Est în perioada 2013-2015 pentru implementarea cu succes a Planului de Comunicare aferent Programului Operațional Regional 2007-2013
Editorul materialului: Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est
Data publicării: decembrie 2015
Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României